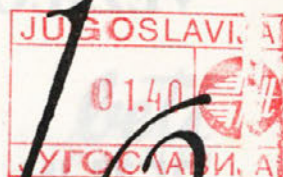

Vezi lo

beti
68330 metlika, turriška 2

GLASILO DELAVCEV BETI

beti
metlika

NOVOLETNI

STUDIJSKA KNJIŽNICA
68000 NOVO MESTO

beti
metlika

Ko me je uredniški odbor zaprosil, da za novoletno *Vezi lo* napišem uvodnik, sem bil resnično v zadregi bolj kot katerokoli leto prej. Kaj naj napišem? Napisati moram tisto v kar sam verjamem in dragi bralci, tudi Vas poskusiti prepričati to. Odločil sem se, čeprav je to tvegano, pisati o uspešnosti oziroma neuspešnosti našega poslovanja v letu, ki odhaja in napovedati, kaj nas čaka v letu 1991.

Ali bi lahko rekli, da smo bili v letu 1990 uspešni? Odgovor na to je lahko pozitiven, če upoštevamo tržne in politične razmere. Letos smo obseg prodaje in proizvodnje zadržali na nivoju, ki nas je na lestvici uspešnosti med tekstilci Slovenije pomaknil verjetno za kako mesto navzgor in ne navzdol. Velike težave smo imeli z likvidnostjo (plačila naših kupcev). Na tem področju smo bili manj uspešni, kot smo načrtovali. S tem problemom so se krepko ubadali vodilni delavci, delavci fianc in prodaje. Če povem, da smo vzdržali do konca novembra ne da bi bili blokirani, daje tudi temu poslovnemu problemu relativno vrednost za oceno. Leto 1990 je leto bridkih resnic kot so: presežki delavcev, prerazporeditve, čakanje na delo, odpravnine... Leto težkih in bolečih odločitev za posameznike itd.

Z vsemi temi problemi se je spopadel bolj ali manj vsak član našega kolektiva, delavec za strojem, tehnologi, izvozniki in drugi, t. j. vsak, ki je iskreno dojel izziv časa in se trudil prilagoditi novo nastalim razmeram. Prav ta resnica prilagoditve, tako nujna za uspešnost poslovanja, je globoko, že odnekad vgrajena v ljudeh našega podjetja. Verjetno bi lahko še veliko povedali o letu, ki je za nami, vendar pa to ne bi bil več novoletni uvodnik.

V lanskem uvodniku sem napisal, da »moramo priti v dolino« simbolično rečeno, tudi v širšem kontekstu naše celotne ožje in širše družbe. Mislim, da smo v dolini. Če ne povsem, bomo pa kmalu. Že vidimo »koliko je voz polomljen.« Nekaterim bolj kot seveda drugim. Že imamo neke smernice, le težko jih je konkretizirati.

S tem mislim na usmeritve makroekonomske politike, ki koristijo podjetju, da se odloči za poslovno strategijo tekočega leta. Na nivoju našega podjetja pa nas v letu 1991 čaka iskanje novih, kvalitetnejših tržišč. Z notranjim poslovanjem in standardi pa moramo prilagoditi podjetje Evropi 1992. To pomeni, da moramo v letu 1991 veliko postoriti na področju standardov kvalitete, zaposlenosti, intenzivnosti in sploh konkurenčnosti v vseh pomenih besede. Narediti moramo to, da ne bomo razlikovali domače in tuje tržišče, ali proizvode za domači in tuji trg. To pa bo zahtevalo, bridkim resnicam spoznanim v 1990, dodati novo »znati – ne znati« resnico z vsemi posledicami, ki iz tega izhajajo.

Spoštovani sodelavci Beti, želim Vam, da bi se v teh dneh, božičnih in novoletnih praznikov spočili in sprostiti ter preživeli praznične dni prijetno, v krogu svojih najbližjih.

Miroslav Štimac

beti
metlika

Srečno

1991

beti

II 5755

BETI IN VAROVANJE OKOLJA

S 01994/612

Že v prejšnji številki Vezila smo opozorili, da Beti sodi verjetno med največje onesnaževalce reke Kolpe v občini Pravičje, da kdor prizna, se mu polovico oprostijo. Vendar pa to ne pomeni, da bo zaradi tega naše onesnaževanje Kolpe polovico manjše in bodo naše industrijske odplake polovico manj strupene. Tokrat imamo namen nekoliko več napisati o vzrokih, zaradi katerih spuščamo v Obrh in s tem v Kolpo še veliko nepreciščenih odplak in o prizadevanjih, da se temu naredi konec.

Potreben je razmislek

Vsi neusmiljeno onesnažujemo. Vodo, zrak in sploh vse okoli sebe. S tem posredno tudi samega sebe. Vemo in vse močneje tudi občutimo, da smo oskrunili takorekoč vse okoli sebe. Kolpa je bila nekoč naš biser in ponos. Kako čista je bila še ne tako daleč nazaj? In sedaj? Veliko počasneje gre v našo zavest spoznanje, da bomo naravo nepovratno uničili, kot pa iztekajo iz naših tovarn, delavnic, farm in gospodinjstev najrazličnejše »svinarije«. Pa vendarle smo se začeli zavedati, da pred vrtočlavo naglico onesnaževanja ni več kam pobegniti in se skriti. Kot človeštvo in kot posamezniki smo se znašli pred zidom na katerem je napisano: »Ali nismo dolžni očuvati naravo tudi za naslednje generacije?« Neodgovorno do naših potomcev in do celega planeta bi bilo ne iskati rešitev. Znanost lahko najde odgovor. Torej možnosti za rešitev našega ekološkega skupnega življenja vendarle so.

Te problematike se zavedamo tudi v Beti. Moramo biti za oživitve, ozdravitve in ohranitve narave in predvsem reke Kolpe, saj v njo prihajajo snovi, ki jih v veliki količini »proizvajamo« mi in smo tudi sami krivci, da Kolpa več ni »kot je svojčas bila«. Dolžni smo nekaj storiti. Pa ne le zaradi občutka krivde, zaradi ugleda Beti. Dolžni smo storiti predvsem zaradi nas samih, naših potomcev in zaradi nje – Kolpe.

V zvezi z varstvom naravne dediščine se bodo verjetno začeli uveljavljati vse strožji predpisi zakonodaje. Med drugim si tudi

Zeleni Slovenije prizadevajo, da bi reko Kolpo in pokrajino ob njej razglasili za pokrajinski park ter jo tako zaščitili pred onesnaževanjem, pa tudi pred drugimi nevarnostmi, ki jih prinaša nespametna industrializacija. (npr. gradnja velikih hidrocentral)

V Beti smo se odločili očistiti naše industrijske odplake do mere, da jih bomo lahko brez škodljivih posledic spuščali v vodotok in s tem omogočili, da mestna čistilna naprava lahko v popolnosti služi svojemu namenu.

Čiščenje tekstilnih odplak je zelo občutljiva in tehnično-tehnološko zahtevna in težka naloga, saj v svetu ni nobene poznane univerzalne metode čiščenja, ki bi odgovarjala vsem tekstilcem. Od primera do primera se močno razlikuje, pa tudi znotraj istega proizvodnega procesa prihaja nenehno do precejšnjih sprememb. Vrsta, količina in koncentracija odplak se takorekoč iz dneva v dan spreminja. Na to vplivajo zahteve trga po barvni kolekciji in materialih, možnost preskrbe s kemikalijami, barvili itd. Naš namen je izbrati takšno tehnologijo čiščenja, ki bo v vseh pogojih uspešna in bo lahko sledila vsem notranjim spremembam, ki nastajajo v tehnološkem postopku.

Kakšno čistilno napravo postaviti, kje in kako? To je prva in najodločilnejša odločitev, ki se je je potrebno lotiti z vso odgovornostjo in strokovnostjo. Ob nepravilni odločitvi se kaj lahko zgodi, da bomo imeli drago čistilno napravo in slab efekt čiščenja.

Za rešitev čiščenja industrijskih odplak Beti se ponujata dve varianti:

1. Čistiti vse naše odplake na očiščevalni napravi, ki bo postavljena v okviru tovarne.

2. V Beti le delno očistiti odplake in potem dokončno v mestni čistilni napravi, kar pomeni, da bi nova čistilna naprava služila celemu mestu in ne le nam.

O tej problematiki potekajo razgovori med zadolženimi iz strani Beti, občinske skupščine in komunale. Mnenja so različna. Eni se nagibajo k drugi varianti saj smatrajo, da je odplake možno kvalitetno očistiti le na napravi, ki čisti tudi fekalno. Drugi imajo številne pripombe. Dejstvo je, da bo brez pomoči vrhunskih strokovnjakov težko karkoli odločnega reči in zagovarjati. Pa še nekaj je samoumevno. Brez predhodnih raziskav in analiz ne bo šlo.

Od mnogih ponudb za postavitev čistilne naprave smo izbrali tri. Upajmo, da se bomo odločili za najboljšo. Prve ocene so, da bo ta investicija veljala Beti od 2,2 do 5 milijonov DEM. Ko bo izbran najboljši ponudnik, bomo nadaljevali z raziskavami preko idejne zasnove do eksploatacije objekta. Upajmo, da ne bo prepozno.

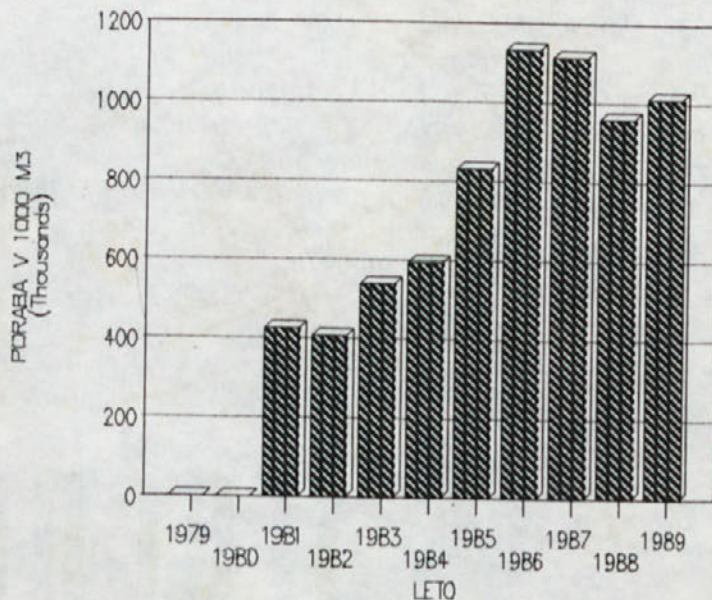
Ljudje in narodi bodo postopali razumno, ko izčrpajo vse druge možnosti

Poraba vode, ki jo Beti črpa iz Kolpe naglo narašča. Od leta 1981 je poraba vode narasla 2,4 krat in znaša sedaj milijon m³ letno ali dnevno 3800 – 4100 m³.

Če k temu dodamo tudi letne obremenitve teh vod z različnimi kemikalijami, barvili itd., ki jih porabimo v tehnološkem procesu in jih spuščamo v to vodo (cca 1500 t letno), si lahko predstavljamo kaj vse priteče v Kolpo. Seveda to počnemo preko mestne očiščevalne naprave. Toda ta je veliko premajhna in preveč zastarela, da bi bilo čiščenje uspešno. Kapacitete mestne čistilne naprave so 45–80 m³ na uro. Beti pa v času obratovanja spusti skozi njo kar 150–170 m³ odpadne vode na uro. To pomeni, da te odplake čistilno napravo dobesedno zalijejo. Seveda pa koriščenje te naprave ni zastoj in nas, kljub temu, da od nje ni pravzaprav nobenega haska, veliko stane. V prvih desetih mesecih letošnjega leta je ta račun znašal kar 188 000 DEM.

Posledice so jasne: nezadovoljiv efekt čiščenja Betinih odplak, slabo čiščenje mestnih komunalno-fekalnih odplak, ki jih Metličani spuščajo v kanalizacijo in seveda tudi nekoristno trošenje denarja iz strani našega podjetja.

PORABA INDUSTRIJSKE VODE

OBVEZNO PREBERITE

Vedno manj nas je

V letu 1990 je zapustilo naše podjetje 122 delavcev, prišlo pa jih je 6. (dva za določen čas in štirje za nedoločen)

Pričakovanja so se uresničila, kajti število upokojitev je v letošnjem letu močno naraslo. Od 64 upokojenih se je:

redno upokojilo	- 11 delavcev
predčasno	- 20 delavcev
starostno	- 14 delavcev
invalidsko	- 12 delavcev
družinsko	- 7 delavcev

Če pogledamo malo drugače:

V konfekciji Črnomelj	- 15 delavcev
V konfekciji Metlika	- 11 delavcev
V konfekciji Dobova	- 7 delavcev
V konfekciji Mirna peč	- 7 delavcev
V konfekciji Žakanje	- 3 delavci
V Metraži	- 10 delavcev
V Preji	- 4 delavci
V SSS	- 7 delavcev

Z odpravnino je odšlo iz Beti 31 delavcev.

Metraža	- 6 delavcev
Preja	- 18 delavcev
Kopalke in perilo	- 1 delavec
SSS	- 6 delavcev

Za odpravnine je Beti odštela 3.103.165,00 din.

Najvišja odpravnina je znašala 155.151,00 din, najnižja pa 41.380,44 din.

Ob tistih delavcih, ki so se upokojili ali prejeli odpravnine je Beti zapustilo še 27 delavcev in sicer:

Po sklepu disciplinske komisije - 2 delavca
Sporazumna prekinitve ali pa so bili sprejeti samo za določen čas - 21 delavec.

Umrli pa so štirje delavci.

Na delo pa so ali še vedno čaka 26 delavcev, ki prejema 70 % OD.

Naše poslovanje s tujino

(od 1. 1. do 30. 1.)

Izvoz je bil v okviru zastavljenega plana. Program Kopalke in perilo je porabil kar 76 % minut za izvozna dela, program Oblačila pa 42 %. Zaradi precenjenosti dinarja izvoz ne prinaša pravih rezultatov. Mogoče bodo novi predpisi, ki so v Sloveniji v pripravi, prinesli kaj boljšega za izvoznike. Cene surovin, ki jih uvažamo se zvišujejo. Glavni razlog naj bi bila kriza v Perzijskem zalivu, saj je ena od bazičnih surovin v tekstilni industriji nafta. Kupci pa zahtevajo enako ali celo nižjo ceno.

Zaradi sprememb v Vzhodni Evropi se odpirajo nova tržišča na katera bo potrebno resno računati.

Obstaja več oblik izvoza. V Beti smo se največ posluževali »lohna«, skupnega izvoza in čistega izvoza.

Veliko smo tudi carinili »uvoz zaradi izvoza«, saj smo se s tem izognili plačevanju carine in uvoznih taks. (plačamo le 1 % za carinsko evidentiranje) S tem nam je omogočena večja konkurenčnost pri čistem izvozu.

Komentar finančnega stanja podjetja v tretjem četrtletju

Likvidnostne težave so se nadaljevale. Kljub temu pa nikoli nismo prišli tako daleč, da ne bi bili sposobni kriti najnujnejših obveznosti.

Stanje terjatev (z upoštevanjem vrednostnih papirjev) je znašalo konec septembra 288.962.293 din, kar je enako doseženi realizaciji zadnjih petih mesecev. Ta vsota predstavlja, kljub najnižji realizaciji v zadnjih dveh mesecih, nominalni porast za približno 25.000.000 din. Od skupnih terjatev znašajo na dan obračuna samo zapadle terjatve 142.399.642 din, kar je malo manj kot znaša skupna realizacija zadnjih treh mesecev.

V letošnjem letu smo dodatno angažirali sredstva za financiranje kupcev v višini 170.399.642. Viri financiranja kupcev pa so kratkoročni krediti, povečane obveznosti do dobaviteljev itd. Terjatve so nenormalno velike, kar bo zahtevalo od vodstva podjetja in programov sprejemanje novih ukrepov za njihovo normalizacijo.

Je pa tudi Beti s plačili do svojih dobaviteljev v zamudi 50-60 dni od zapadlosti. Naše podjetje skoraj nima neporavnanih obveznosti do dobaviteljev, ki bi nastale do junija. Naše terjatve po računih izdanih do junija pa znašajo več kot vse obveznosti do dobaviteljev skupaj. Zamude plačil dobaviteljem sicer povzročajo določene motnje v proizvodnji, vendar pa večjih zastojev zaradi tega ni bilo.

Glede na mnoga druga podjetja, likvidnostne težave Beti niso bile kritične. Nikoli nam ni grozila neizbežna blokada, kar pa je bilo v prvem polletju 1990 večkrat prisotno. Brez večjih težav smo najemali bančne kredite, pa tudi prilivi od kupcev so bili zadovoljivi.

V mesecu oktobru so se začele pojavljati za Beti najhujše finančne težave kar jih pomnimo v zadnjih 15. letih. Zaradi mone-

tarne politike in tudi politične situacije, se je močno zmanjšala količina likvidnostnega kapitala tako v bankah kakor tudi v podjetjih. Splošna nelikvidnost ima seveda vpliv na neplačevanje naših kupcev, na manjše možnosti najemanja kreditov pri bankah in drugih krediterjih. V oktobru smo prvič imeli težave z izplačilom OD in smo zadnje čase, kljub velikim terjavam in majhnim obveznostim, vsak dan pred blokado žiro računa iz strani SDK-ja. (60-dnevna blokada žiro-računa pa pomeni začetek stečajnega postopka). Če se bo trend nelikvidnosti nadaljeval, se blokadi ne bomo mogli izogniti. Kaj bi to pomenilo za Beti, si lahko predstavljamo.

Prepričani smo, da smo za izboljšanje likvidnosti izterjave povzeli vse ukrepe, a da, zaradi slabe finančne in ekonomske situacije naših partnerjev, nismo uspeli kot bi to želeli. To bo zahtevalo dodatne napore za izterjanje zapadlih terjatev in nove ukrepe, da ne bi prišlo pri problematičnih kupcih do novih terjatev.

Š pojavom splošne nelikvidnosti v državi, so pričele močno rasti obrestne mere. Že sedaj je povprečna obrestna mera na živem trgu od 60 do 150 % letno. Pod takšnimi pogoji je najemanje tujih kreditov za Beti nesprejemljivo. Teh stroškov ne moremo vključiti v ceno naših izdelkov. Bili bi predragi in nekonkurenčni na trgu.

Na likvidnost v veliki meri vplivajo tudi zaloge, nepravočasno nastali poslovni stroški itd. O tem pa nekaj več kdaj drugič.

Prvi znak, da neka družba propada, je upadanje novih idej. To je začetek njene arterioskleroze. Brž ko se začno ponavljati ene in iste ideje iz prejšnjih obdobij ali ko se spreminja samo njihova oblika, ne pa tudi vsebina, je njen konec blizu. Takšna družba lahko vegetira še dolgo, a ne pomeni ničesar.

Sleherna misel, ki je usmerjena k določenemu cilju, blokira vse druge misli, ki bi jo utegnile odpeljati kam drugam. Enosmerno mišljenje nadene človeku plašnice, tako, da vidi samo še naprej. Ustvarjalne misli pa prihajajo v zavest s strani, nepričakovano ter v stanju spontanosti in svobode. Zato ni mogoče ustvarjati po direktivi.

AKTUALNO

Gostišče na Veselici je dobilo novega »gazdo«

Prijetna hišica na gričku nad Metliko je bila že dalj časa predmet številnih debat, razgovorov in najrazličnejših tračev. Posebno je burila duhove zadnjih nekaj tednov, ko se je izvedelo, da jo Beti ponuja v najem najboljšemu ponudniku.

Gostišče na Veselici je bilo svoj čas v rokah Integrala. Kljub temu, da je na izredno slikoviti točki, ki nudi čudovit razgled na Metliko, ni nikoli resnično zaživevalo. Služilo je v glavnem za šankarskim pivcem in posameznim kolektivnim žurkam. Le redki turisti so našli pot do gostišča, ki je sicer po svoji legi verjetno najatraktivnejše v Beli krajini. Leta 1987 jo je kupila Beti. Načrti so bili veliki, ki pa so se, spričo realnosti, razblinili kot milni mehurček. Zato so se vodilni našega podjetja odločili, da dajo gostišče v najem najboljšemu ponudniku. Najboljši ponudnik pa naj ne bi bil tisti, ki bi ponudil največjo najemnino ampak bi predstavil najboljši in najrealnejši program o ureditvi gostišča in okolice.

Vodstvo podjetja se je odločilo za Bojana Valenčiča.

Za to številko Vezila smo pripravili razgovor z njim.

Bojan, kako nameravaš urediti gostišče na Veselici?

Predvsem bi želel Veselico urediti tako kot je nekoč bila in kakršna mi je ostala v spominu izpred dvajsetih let. Seveda z nekaterimi izboljšavami. Predvsem spet sezidati krušno peč v večji sobi, ki naj bi bila sicer opremljena v nekakšnem reklu bi »konjskem stilu«. Konji so moj hobi in temu hobiju bi posvetil to sobo. Saj veš, slike, deli stare konjske opreme itd. Drugo, manjšo sobico bi opremil kot lovsko sobo. Klet gostišča je bila dolgo zanemarljena in ni nikoli služila namenu. Sam imam idejo, da bi jo opremil kot belokranjsko zidanico. Seveda pa bi v njej uredil tudi vinoteko z izključno belokranjskimi nagrajenimi vini. Poleg

tega bi bilo v kleti moč dobiti tisto kar lahko dobiš v vsaki zidanici: pogača, klobase, šunka, slanina itd. Klet naj bi bila odprta le ob vikendih in pa za organizirane skupine. Razumeš ti mene?

Razumem. Kaj pa nameravaš narediti s prostorom kjer je bila točilna miza (šank) in s kuhinjo?

Sprva sem mislil, da klasičnega šanka sploh ne bi bilo. Me je pa visoka najemnina prisilila, da ga obdržim. Seveda ga bom malo prenovil. Pa tudi kuhinjo bo treba modernizirati. Kar pa se same gastronomske ponudbe tiče, bo vsakemu gostu vselej na voljo šest vrst biftekov. Poleg tega pa bo kuhinja orientirana glede na sezono. (divjačina, kolina itd.) Krušno peč bom koristil tudi za peko jančkov in odojčkov. Imam pa v načrtu pripraviti tudi tedne npr. italijanske kuhinje, primorske kuhinje itd. Razumeš ti mene?

Razumem. Kaj pa z okolico gostišča?

Vsekakor je potrebna nekaj manjših popravil. Poleti naj bi seveda tudi terasa in sod poleg gostišča služila svojemu namenu. Sod je treba popraviti in streho nad njim zamenjati. Prej sem pozabil povedati, da bi bila v gostišču nujna tudi centralna kurjava. Pa še neko željo imam. Za gostiščem bi želel postaviti montažno konjsko stajo, da bi v ponudbo vključil tudi turistično jahanje. Upam, da mi bodo to dovolili. Sploh je še veliko idej kako obogatiti ponudbo in kako pripeljati gosta na Veselico. Povezati se mislim tudi s turističnimi agencijami. Z eno sem že imel kontakte in so zainteresirani na Veselico voditi Italijane, ki sicer bivajo v topliških krajih na Dolenjskem. Popoldan, ki bi ga preživeli na Veselici naj bi bil vključen v ponudbo te agencije. Razumeš ti mene?

Razumem. Bojan, ti nisi gostinec. Veš kaj te mislim vprašati?

Vem. Zato tudi mislim zaposliti natarjarja in kuharja. Poleg tega pa mislim, da v dnevih, ko bo pričakovati večji obisk, ne bo težko dobiti tudi dodatne delovne sile. V teh časih si vsak rad kaj zasluži. Razumeš ti mene?

Razumem. Kdaj te lahko obiščem kot gost v gostišču na Veselici?

Če bo šlo vse po sreči naj bi »zalaufal« konec januarja. Ne trdim, da bo do takrat narejeno vse o čemer sem govoril. Upam pa, da bodo tudi prvi gosti kljub temu zadovoljni. Zares pa bo Veselica zaživela februarja. Razumeš ti mene?

Razumem in te držim za besedo.

Ko je Bojan Valenčič zvedel za rezultate glasovanja (10 : 1) je vzkliknil: »Premagal sem jih za devet konjskih dolžin.«

Kot vsaka podobna zadeva je tudi odločitev, da gre gostišče na Veselici v najem, dvignila veliko prahu, ki se še nekaj časa verjetno ne bo polegel. Kakšni kriteriji so veljali in kdo je odločal o koristniku gostišča? Na razpis se je prijavilo 10 zainteresiranih, ki so tudi razložili svoja stališča in predloge o bodoči ureditvi objekta in okolice. Vodstvo podjetja se je odločilo za štiri najkvalitetnejše ponudnike in jih pozvalo na razgovor. Po opravljenih razgovorih pa je vodstvo podjetja in direktorji sektorjev s tajnim glasovanjem določili bodočega koristnika gostišča na Veselici.

Bojan Valenčič je dobil, od enajstih možnih, deset glasov. Upamo lahko, da je bila odločitev pravilna, kar bo pokazala prihodnost.

Vsak ukaz, ki se lahko narobe razume, se bo narobe razumel.

Norec na visokem položaju je kot človek na vrhu visoke planine. Njemu se vse zdi majhno in on se vsem zdi majhen.

ZANIMIVOSTI

BETI V
SLOVENIJI,

SLOVENIJA
V SVETU

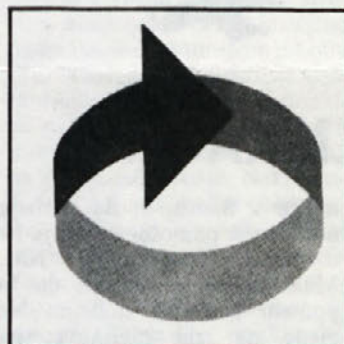
V 3. letošnji številki revije Slovenija, ki izhaja v angleščini in jo prejema predvsem naša in tuja diplomatska in gospodarska predstavništva, je izšel tudi članek v katerem je predstavljena naša Beti.

Verjetno se tudi vi, dragi bralci Vezila večkrat znajdete v situaciji, da nekomu želite v čim manj besedah predstaviti naše podjetje. Vsem v pomoč objavljamo predstavitev našega podjetja kot so to storili v uredništvu revije Slovenija.

PREDSTAVLJAMO
VAM NAJVEČJE
BELOKRANJSKO
PODJETJE »BETI«
METLIKA

Belo krajino, na jugo-vzhodu Slovenije med pogorjem Gorjancev in reko Kolpo vpeto deželo svetlih steljnikov in belih brez, upravno-politično pa razdeljeno na dve občini, Črnomelj in Metlika, so ljudje širom po Jugoslaviji in marsikje drugod po svetu postopoma začeli nekoliko bolj spoznavati predvsem odtelj, odkar se je – od tedaj je minila že več kot tretjina stoletja – na tržišču trikotajnih tekstilnih izdelkov začelo uveljavljati podjetje, ki so si ga številni kupci kaj hitro zapomnili tudi po njegovem blaglaslu in prijetno zvonečem imenu »Beti« Metlika. Seveda je ime nastalo bolj po naključju, kot pa da bi bilo izbrano namenoma, saj v bistvu pomeni le kratico, izpeljano iz prvih črk prejšnjega razširjenega naziva firme »belokranjska trikotajna industrija.«

Danes je v tem podjetju zaposlenih 1997 delavk in delavcev. Večina – 1101 – jih dela v Metliki, kjer je sedež podjetja in kjer poteka tudi glavnina njegovega poslovnega procesa. Preostalih 896 delavk in delavcev dela v petih konfekcijskih tovarnah v nekaterih drugih bolj ali manj oddaljenih krajih Slovenije

(258 v Črnomlju, 112 v Mirni Peči, 164 v Dobovi) in sosednje Hrvaške (236 v Žakanju, 88 v Krstinji), nekaj pa tudi na oddelku kreacije in vzorčnem oddelku v Ljubljani ter v predstavništvih oz. odpremnih skladiščih v Beogradu in Splitu.

Podjetje je – kot že rečeno – širšemu krogu potrošnikov poznano predvsem po konfekcijskih trikotajnih izdelkih, vendar se je sčasoma razvilo tako, da si pravo predstavo o njem lahko ustvarimo šele s pogledom na podatke o celotni strukturi njegovega predmeta poslovanja. Glede na različnosti tehnologij in specifičnosti poslovnega procesa, torej obeh objektivnih dejavnikov, ki lahko diktirata takšno ali drugačno notranjo organiziranost, se podjetje »Beti« Metlika sestoji iz naslednjih proizvodno-prodajnih programov in njihovih posameznih deležev (podatki se nanašajo na 1. polletje 1990):

PROGRAM in opis dejavnosti	Obseg prodaje v %
1. PREJA: predelava in prodaja vseh vrst poliamidnih (PA), poliesterskih (PES) in polipropilenskih (PP) sintetičnih prej	33,6
2. METRAŽA: proizvodnja in prodaja vseh vrst oplemenitenih (barvanih, beljenih in tiskanih) pletiv za nadaljnjo konfekcijsko predelavo in široko potrošnje ter raznih vrst tehničnih pletenin	25,4
3. KOPALKE IN PERILO: proizvodnja in prodaja kopalke, telovadnih dresov, spodnjega perila in posebnega programa spodnjega perila Adamo, Adama	24,3
4. OBLAČILA: proizvodnja in prodaja trikotajnih oblačil za prosti čas in nočnega perila	16,7
S K U P A J :	100,0

Struktura prodaje domači trg: izvoz po programih se je v obravnavanem obdobju gibala takole:

v DEM

Program:	Izvoz	Skupaj
Preja	12,3 %	100 %
Metraža	–	100 %
Kopalke in perilo	33,8 %	100 %
Oblačila	12,4 %	100 %
Skupaj	14,4 %	100 %

V strukturi samega izvoza je jasno, da prevlada prodaja na konvertibilno področje, saj je bilo klirinškega izvoza samo 4,2 %. Pač pa si velja nekoliko podrobneje ogledati razmerje med uslugami (Lohn posli) in lastnim izvozom, kar je po programih izgledalo takole:

Program:	Lohn posli	Lastni izvoz	Skupaj
Preja	16,4 %	83,6 %	100 %
Metraža	–	–	–
Kopalke in perilo	71,8 %	28,2 %	100 %
Oblačila	100,0 %	–	100 %
Skupaj	60,0 %	40,0 %	100 %

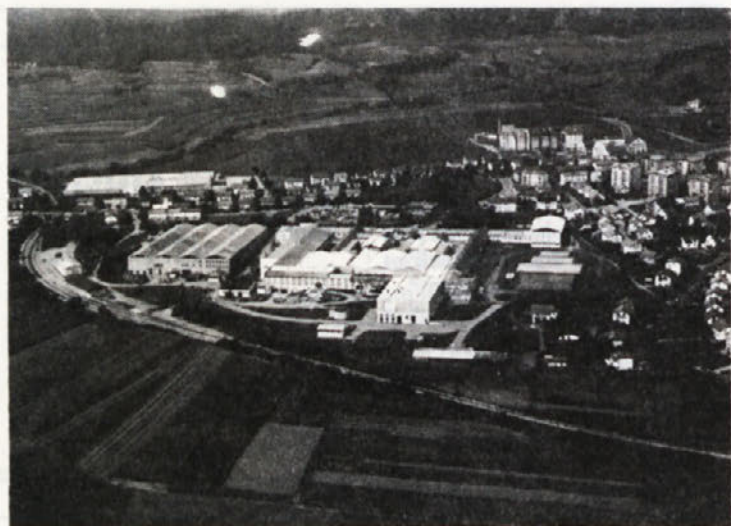
Države, v katere je podjetje doslej neposredno ali posredno izvažalo svoje izdelke, seveda v največjem obsegu konfekcijske, so ZR Nemčija (pretežno), Francija, Avstrija, Švedska, Italija, Velika Britanija in Nizozemska, pa Sovjetska zveza, Čehoslovaška, Poljska in Madžarska. Uvozno je skoraj v celoti navezano na zahodno tržišče in tudi tu so v največji meri udeleženi poslovni partnerji iz ZR Nemčije.

Na koncu te strnjene predstavitve podjetja bi vas radi informirali še o tem, da imamo v neposredni bližini tovarne v Metliki tudi industrijsko prodajalno, ki je na delovne dni odprta od 7.00 do 19.00 ure, ob sobotah pa od 7.00 do 13.00 ure.

Poleg domačinov jo zelo radi obiskujejo številni izletniki Bele krajine oz. Metlike in če bi pot semkaj slučajno zanesla tudi vas, vas vabimo, da jo obiščete ter se tako še najbolj neposredno seznanite z asortimanom, kvaliteto in modnostjo naših izdelkov. Če boste želeli, vam bomo z veseljem razkazali tudi tovarno.

PREBERITE

Revija Slovenija je objavila tudi fotografijo Beti, ki je posneta iz letala. Ker verjamemo, da večina bralcev Vezila ni imela priložnosti voziti se z letalom nad tovarno, jo objavljamo tudi mi.

POZOR, GLOBOKO DIHAJTE

Vsak otrok se že v osemletki nauči nekaj o motorjih z notranjim izgorevanjem. Predvsem to mu ostane v spominu, da pri takšnih motorjih nastaja CO (ogljikov monoksid), ki je kar strupena zadeva. Če ga vdihavamo, nas prevzame prijetna utrujenost, počasi potonemo v spanec pravičnega in se nikoli več ne zbudimo. Marsikdo je že tako zaspal npr. v avtomobilski garaži. Zato je priporočljivo, da motorjev z notranjim izgorevanjem ne uporabljamo v zaprtih prostorih. Priporočila so eno, naša dejanja pa drugo. V nekaterih skladiščih kar pridno brnijo viličarji z diesel motorji, pa očitno to nikogar ne moti. Poleg ogljikovega monoksida, izhajajo iz motorja tudi iskre, ki bi kaj hitro lahko povzročile požar, pa tudi to nikogar ne moti. Služba varstva pri delu je že nekajkrat opozarjala na to, pa teh opozoril nobeden ne »j... za suho šljivo«.

IZ NABIRALNIKA

Vi sprašujete, mi poskušamo odgovoriti

VPRAŠANJE:

Ali je res, da so nepridipravi razbili ključavnico na rezervoarju Betinega tovarnjaka in iztočili 901 nafte?

ODGOVOR:

Da. To se je zgodilo v Splitu. Tovarnjak je bil zaradi varnosti parkiran pred postajo milice. Raziskava je v toku. Osumljeni so poleg sto tisoč prebivalcev Splita tudi uslužbenci postaje

milice v Splitu, ki da so baje nafto vzeli pomotoma, saj je na tovarnjaku registracija NM. Miličniki pa so mislili, da to pomeni Narodna milicija. Ne glede na izid preiskave, pa vemo, da je glavni krivec Husein in kriza na Bližnjem vzhodu.

VPRAŠANJE:

Kakšna je bila usoda stebričkov, ki se všivajo v zgornji del dvodelnih kopalk?

ODGOVOR:

Stebrički so prispeli po pošti in se kasneje znašli v menzi. V konfekciji so jih sicer potrebovali, ker pa niso vedeli kje se nahajajo, so malo improvizirali in so namesto stebričkov v kopalke všivali plastične žličke za kavo. Zadeve so se med tem že uredile.

Betkov nabiralnik

ZAHVALA

Ob smrti mojega dragega očeta Jožeta Hozjana iz Jurovskega Broda se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz programa Preja za podarjene vence, izraze sožalja in spremstvo na očetovi zadnji poti.

hči Ankica Strusa
z družino

ZAHVALA

Ob smrti mojega dragega očeta Dragutina Novosela iz Rujeva se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz barvarne za venec, denarno pomoč in spremstvo na očetovi zadnji poti.

Žalujoči sin Janko Novosel
z družino in žena Barbara

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage mame Angele Nemanič se najlepše zahvaljujemo sodelavkam in sodelavcem iz konfekcije Metlika, vzorčnega oddelka, skupnih služb ter šoferjem za darovano cvetje, izrečena sožalja ter denarno pomoč. Hvala tudi vsem, ki ste našo mamo spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči hčerki
Jožica Klemenčič
Marija Režek
in sin Martin Nemanič

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža in brata Josipa Barbiča se iskreno zahvaljujem sodelavkam iz konfekcije Žakanje za podarjeno cvetje, izrečena sožalja in denarno pomoč. Hvala tudi vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča žena Branka in
sestra Marica z družinami

ZAHVALA

Ob smrti mojega dragega očeta Slavka Starešiniča se iskreno zahvaljujem sodelavkam iz konfekcije Žakanje za izraze sožalja in denarno pomoč.

Žalujoča hčerka
Vesna Starešinič

MALO CINIZMA ZA BOLJŠO PREBAVO

NEKOLIKO DRUGAČNO
POTOVANJE PO BETI

(Poskus analize straniščne poezije)

Straniščna poezija je verjetno stara kot stranišča. Ko človek udobno sedi na stranišni školjki in čuti določeno ugodje, mu prihajajo na misel genialne misli in zdi se mu škoda, da bi jih kar tako prepustil pozabi. Vzame nož ali kakršnokoli drugo pisalo (včasih tudi naravni material, ki ga je na stranišču v izobilju) in svoj umotvor napiše na vrata WC-ja, da bi ga ohranil za bodoče »sralce« in za literarno zgodovino.

Stranišni poeti prihajajo na stranišni literari ring, ki bi mu manj poetsko lahko rekli kar stranišna vrata, z najbolj intimnimi izlivi, ki prihajajo iz globin pisčeve duše, kakor hkrati s tem prihaja iz globin črevesja plastelinu podobna snov neprijetnega vonja.

Kjerkoli so stranišča, je tudi stranišna poezija. V Beti imamo veliko stranišč, zato je tudi poezije ogromno. Sicer ne obiskujem redno ženskih WC-jev. Lahko pa vam zagotovim, da tam verzov skorajda ni. Torej so stranišni poeti moški. To me sploh ne preseneča. Večina velikih pesnikov je bila moškega spola.

In o čem pišejo WC-literati? V prvi vrsti so to osebno izpovedni verzi, ki veličajo samega sebe in pisčeve erotsko-pornografske kvalitete. Nekateri jih celo opremijo z risbami, ki nazorno kažejo na vsebino pesmi. Takšne vrste literatura je univerzalna in pisana za vse generacije bralcev in za vse čase ter vedno aktualna. Ker je Vezilo tovarniško glasilo in ne pornografska ali literarna revija, posameznih primerov ne bomo objavljali.

Obstaja pa tudi politična stranišna poezija, ki je v zadnjem času skorajda popolnila ves prostor notranjih stranišnih vrat. Medstrankarski boji divjajo v svojih najglobljih strasteh. Nacionalna zavest je očitno najmočnejša v intimnem okolju WC-kabine. Vse politične nasprotnike in ljudi druge nacionalnosti pa čaka, vsaj po napisih sodeč, homoseksualni odnos ali pa kar hladno orožje. Neki pacifistični in humanistični obiskovalec WC-ja je napisal: »Zakaj pišete nacionalistične parole?« Ta pa je bil kasneje deležen pravega rafala psovka. Očitno je mnoge kasnejše obiskovalce stranišča s tem na vso moč užalil in razsrdil. Na enem od Betinih WC-jev se je ustanovila kar

neka informativna agencija, ki očitno združuje vse straniščne literate in je sebi nadela ime »Vukojebina press«.

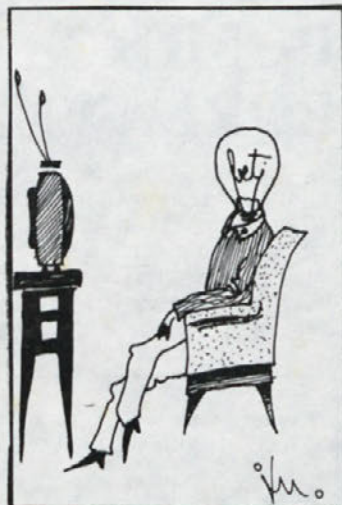
Poleg dnevno-politične in erotsko-osebno izpovedne poezije pa se pojavljajo tudi pisci, ki nudijo vsem obiskovalcem stranišč povsem praktične nasvete. Primer: »Kada sereš, pusti vodu. Neka tvoja govna odu....«

Ni moj namen pisati o lepem vedenju na stranišču in o tem, da je pisanje po WC-jih nekulturno, kot je ugotovil nekdo in to tudi zapisal na stranišna vrata.

Nekoč so bila stranišča lesena in na »štrbunk«. Že takrat so ljudje pisali po WC-jih. Potem so prišla tudi k nam angleška stranišča in že v sami besedi »angleško stranišče« se mi zdi nekaj sterilnega, čistega in dezinficiranega. Vendar pa niti angleška stranišča niso zaustavila invazije stranišnih poetov. Tudi v Beti imamo angleške WC-je. Ob vseh umotvorih, ki jih tam najdemo, deluje misel: »Tu so se vsrali tudi najpogumnejši.« simpatično. Zamislimo pa se lahko ob številnih napisih, ki delujejo pravzaprav grozljivo in če pomislimo, kaj se kuha v nekaterih glavah, nas je lahko skoraj strah.

Ko sem pisal ta članek, mi je kolega predlagal, naj preprosto snamem ena od »bogatejših« vrat in naj jih fotokopiram ter fotokopijo objavim v Vezilu. Saj bi to storil, vendar pa vseeno mislim, da včasih Vezilo prebere tudi kakšno kulturno bitje, pa mu ne bi želel pokvariti kosila. Kaj hočemo? Okusi so različni.

R. M.

ZAHVALE

Ob prezgodnji smrti mojega brata Mirka Rudmana se vsem sodelavkam in sodelavcem konfekcije Metlika zahvaljujem za podarjeno cvetje, denarno pomoč in za tako številen obisk na njegovem domu. Iskrena hvala vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča sestra
Branka Gregorac z družino

Ob smrti mojega dragega očeta Ivana Klariča se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem iz konfekcije Žakanje za izraze sožalja, podarjeno cvetje in denarno pomoč ter spremstvo na očetovi zadnji poti.

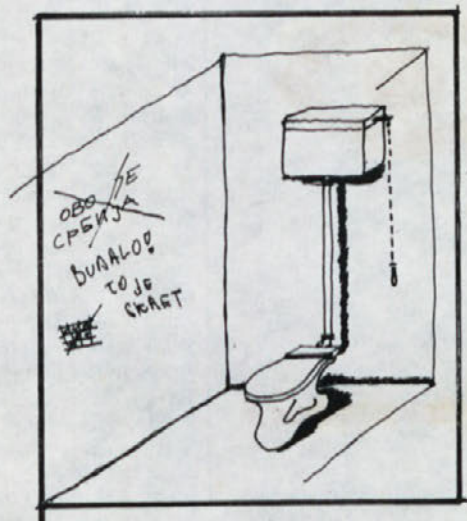
Hčerka Snježana z družino

Ob smrti mojega dragega očeta Roka Tkalca se iskreno zahvaljujem sodelavkam iz konfekcije Žakanje za podarjeno cvetje, denarno pomoč in izraze sožalja. Hvala tudi vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Žalujoča hčerka
Ruža z družino

Ob boleči izgubi očeta Slavka Starešiniča se iskreno zahvaljujem sodelavcem in gasilskemu društvu Beti za izrečeno sožalje in podarjene vence.

Žalujoča hčerka
Katica z družino

ZADNJA STRAN

POMOČ
POPLAVLJENIM

Prostovoljni aktivisti metliškega Rdečega križa so zbrali kar 160.898,00 din, ki so jih darovali občani v pomoč prizadetim ob poplavah v začetku novembra. Denar je bil nakazan občini Mozirje, kjer so obljubili, da bo prišel denar resnično v prave roke. Prav tako pa se Mozirčani zahvaljujejo prav vsakemu darovalcu posebej.

Zadnja novica

3. 12. 1990 je bil žiro račun Beti prvič blokiran

Še kasnejša novica

5. 12. 1990 je bil žiro račun Beti prvič odblokiran

Resnično zadnja novica

Gospod Jože Muc je kupil nov teniški lopar. To je že peti Mucov lopar. Ta je resnično najboljši.

OBVESTILO

Vse, ki bi želeli skakati v bazen za požarno vodo, obveščamo naj tega ne počnejo, saj v njem ni vode in bi jih lahko bolela glava.

Nekateri visoko letajo. Razgled je lep. Vendar pa pravi pregovor: Kdor visoko leta, nizko pade. Padec iz te višine pa ne bi bil nič kaj prijeten.

Hudomušna fotografija

Vsem bralcem Vezila želim vesel božič in srečno novo leto 1961.

Beti
metlika

tekstilna industrija, p.o.
preja
pletiva
trikotajna oblačila

VEZILO je glasilo delovnih ljudi Beti in Kometa. Ureja ga uredniški odbor: Matjaž Rus, glavni in tehnični urednik, Vida Matkovič-Šegina, odgovorna urednica, Jožica Cigič, Nikola Kezele, Karolina Končar, Mijo Maršič, Jure Matekovič, Jože Muc, Vinko Pavlinac, Tone Omerzel.

VEZILO izhaja v nakladi 2100 izvodov. Grafična priprava in tisk: TISKARSTVO KAPUŠIN KRASINEC. Naslov izdajatelja: BETI, Tovarniška 2, 68330 Metlika. VEZILO je po mnenju republiškega komiteja za informiranje RS oproščeno temeljnega davka na promet proizvodov.

